

BYDGOSZCZ '81

40-LECIE BYDGOSKIEGO MARCA

BYDGOSZCZ '81

fot. ze zbiorów Jana Rulewskiego

BYDGOSZCZ

BYDGOSZCZ '81

Obchody 40-lecia Bydgoskiego Marca '81 w sposób szczególny upamiętniają wydarzenia oraz składają hołd bohaterom Marca, którzy w niełatwych czasach, z narażeniem własnego zdrowia i życia, zdecydowali się bronić uniwersalnych wartości i solidarnościowych ideałów. Bydgoszcz odegrała szczególną rolę na drodze do wolności, stając się symbolem walki o niepodległą Polskę. Rok 2021 został ustanowiony w naszym mieście – Rokiem Bydgoskiego Marca '81.

fot. ze zbiorów Jana Rulewskiego

BYDGOSZCZ '81

*40-lecie Bydgoskiego Marca '81
obchody pod patronatem honorowym
Prezydenta Lecha Wałęsy*

phot. Jerzy Kośnik

BYDGOSZCZ'81

Organizator obchodów

BYDGOSZCZ

Partnerzy

MIEJSKIE
CENTRUM
KULTURY
w Bydgoszczy

Ośrodek **Karta**

NSZZ RI
Solidarność

Wojewódzka i Miejska
Biblioteka Publiczna
w Bydgoszczy

MOB
MUZEUM
OKRĘGOWE
IM. LEONA WYCZÓŁKOWSKIEGO
W BYDGOSZCZY

UNIWERSYTET
Technologiczno-Przyrodniczy
im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich
w Bydgoszczy

UNIWERSYTET
KAZIMIERZA WIELKIEGO
W BYDGOSZCZY

AKADEMIA MUZYCZNA
imienia Feliksa Nowowiejskiego
w Bydgoszczy

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Collegium Medicum
im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy

BYDGOSKIE
CENTRUM
FINANSOWE

**MUZEUM MYDŁA
I HISTORII BRUDU**

TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW
MIASTA BYDGOSZCZY

BYDGOSZCZ'81

Komitet Honorowy obchodów

RAFAŁ BRUSKI

Prezydent Bydgoszczy

MONIKA MATOWSKA

Przewodnicząca Rady Miasta Bydgoszczy

JAN RULEWSKI

Uczestnik Wydarzeń Bydgoskiego Marca'81

ANTONI TOKARCZUK

Uczestnik Wydarzeń Bydgoskiego Marca'81

WOJCIECH MOJZESOWICZ

Uczestnik Wydarzeń Bydgoskiego Marca'81

TELESFOR HORODECKI

Uczestnik Wydarzeń Bydgoskiego Marca'81

JOANNA BARTOSZCZE

Wnuczka Uczestnika Wydarzeń Bydgoskiego Marca'81

JANUSZ WALCZAK

Przewodniczący NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność” w woj. kujawsko – pomorskim

prof. dr hab. inż. MAREK ADAMSKI

Rektor Uniwersytetu Technologiczno – Przyrodniczego

prof. dr hab. JACEK WOŹNY

Rektor Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego

prof. dr hab. KORNELIA KĘDZIORA – KORNATOWSKA

Prorektor ds. Collegium Medicum UMK

prof. dr hab. ELŻBIETA WTORKOWSKA

Rektor Akademii Muzycznej

JERZY DERENDA

Prezes Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy

Program

---

12 marca

- **Finał konkursu dla uczniów szkół średnich pn. „Marzec '81. Bydgoszcz”.
Solidarność**
miejsce: Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy
Organizatorzy: Miasto Bydgoszcz, VI LO Bydgoszcz, Miejskie Centrum Kultury.

15 marca

- **Wystawa pt.: „Bydgoska droga do wolności – 40. rocznica Marca 1981 roku.”**
Organizator: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. W. Bełzy w Bydgoszczy
  - Wystawa tradycyjna ze zbiorów Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. W. Bełzy w Bydgoszczy (zdjęcia oraz dokumenty życia społecznego)
Wystawa prezentowana będzie do 3 kwietnia 2021 roku w Wypożyczalni Głównej przy Starym Rynku 24 w Bydgoszczy.
  - Wystawa wirtualna przygotowana ze zbiorów Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. W. Bełzy w Bydgoszczy w formie prezentacji zawierającej głównie dokumenty życia społecznego w formie online na www.biblioteka.bydgoszcz.pl

Program

---

16 marca

- **Obchody 40. rocznicy wybuchu Strajku Chłopskiego**

Organizator: NSZZ RI Solidarność

- godz. 11.00

Msza Święta w intencji Ojczyzny i NSZZ RI „Solidarność”, Kościół Jezuitów w Bydgoszczy - Parafia pw. Św. Andrzeja Boboli, ul. Plac Kościeleckich

- godz. 12.30

Uroczystość oficjalna przy tablicy upamiętniającej strajk chłopski, ul. Dworcowa 87

- złożenie kwiatów, wystąpienia okolicznościowe

- **Prezentacja filmu dokumentalnego pt.**

CZTERNAŚCIE DNI. PROWOKACJA BYDGOSKA

- termin seansów: godz. 17.00, 19.30 i 21.00

Organizatorzy: Kino studyjne ORZEŁ i Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy

* Realizacja: Jacek Petrycki, Grzegorz Eberhardt

* Zdjęcia: Michał Bukojemski

* Produkcja: WFDiF w Warszawie, 2008

* Czas trwania: 54 minuty

18 marca

- **Premiera miejskiego spotu filmowego poświęconego wydarzeniom**

Bydgoskiego Marca '81 z udziałem bohaterów historycznych wydarzeń

Organizator: Miasto Bydgoszcz

Program

---

19 marca

Oficjalne obchody 40-lecia Bydgoskiego Marca '81

Organizator: Miasto Bydgoszcz

- **Złożenie kwiatów w miejscu pamięci Bydgoskiego Marca '81**
- godz. 11.00, ul. Jagiellońska 3
- **Oficjalne otwarcie Wystawy Zdjęć „Bydgoski Marzec '81” na ul. 19 Marca 1981 roku**
- godz. 11.15

Ekspozycja wielkoformatowych zdjęć poświęconych wydarzeniom Bydgoskiego Marca '81 na ścianie Bydgoskiego Centrum Finansowego,

Organizator: Miasto Bydgoszcz

Patron merytoryczny: Fundacja Ośrodka Karta

- **Inauguracja internetowej wystawy na stronie miasta Bydgoszczy**
- **Inauguracja przejazdu Autobusem Wolności**
Przejazdy zabytkowego autobusu prezentującego: wystawę zdjęć, plakatów Bydgoski Marzec '81 oraz muzykę wolnościową,
Partner wydarzenia: Stowarzyszenie na rzecz rozwoju transportu publicznego w Bydgoszczy
Organizator: Miasto Bydgoszcz

*zasady przejazdów dostosowane do obowiązujących obostrzeń sanitarnych związanych z epidemią COVID 19.

- **Inauguracja działalności „Wolnego Studia 2.1.” realizowanego przez Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy**

Propozycja wydarzeń historyczno-kulturalnych trwających przez cały rok, która w oryginalnej formule scenografii stylizowanej na obudowę starego odbiornika telewizyjnego, przywoływać będzie początki lat 80., przypominając ducha tamtych czasów. Obok pasma muzycznego w „Wolnym Studio 2.1.” znajdą się także pasma m.in. literackie, filmowe, teatralne, związane z architekturą, sztukami wizualnymi, historią regionu, a także pasmo publicystyczne z udziałem znanych i ciekawych osób.

Program

---

19 marca

- **Koncert piosenek wolnościowych pn. „Wszystko, czego dziś chcę” w wykonaniu bydgoskich artystów – godz. 20.00 na kanale facebook/bydgoszczpl**

Organizatorzy: Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy oraz Miasto Bydgoszcz

Nazwa koncertu nawiązuje do tytułu piosenki śpiewanej przez Izabelę Trojanowską, zaprezentowane zostaną same najlepsze, najbardziej znane polskie przeboje lat 80., pośród których znajdują się także utwory będące hymnami pokolenia i symbolami tamtego trudnego dla Polski czasu.

- **Wydanie publikacji w prasie poświęconej wydarzeniom Bydgoskiego Marca '81**

Organizator: Miasto Bydgoszcz

- **SOLIDARNOŚĆ. Wirtualny pokaz zabytków ze zbiorów Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy**

Organizator: Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy

Bydgoski Marzec '81 – działania edukacyjne realizowane przez cały rok. Szczegóły będą podawane na www.muzeum.bydgoszcz.pl.

- prezentacja kilku obiektów związanych z Solidarnością na stronie internetowej Muzeum i w „Bydgoskim Informatorze Kulturalnym”,
- karta edukacyjna „Wolność jest w nas” wprowadzająca w zagadnienia walki o niepodległość w okresie Polski Rzeczpospolitej Ludowej,
- karty edukacyjne „Kolekcjonera Wrażeń” z zadaniami odnoszącymi się do zabytków związanych z „Solidarnością” ze zbiorów Muzeum Okręgowego,
- tutorial plastyczny „Solidarność - co to znaczy?” - przybliżający znaczenie słowa solidarni
- rodzinny tutorial artystyczny „Jak stworzyć plakat?”

Program

---

19 marca

- Wystawa, pn. "Przystań Wspomnień - Bydgoski Marzec '81 w plakacie oraz Fotograficzny Wehikuł Czasu Marka Chełminiaka".

Barka Lemara cumuje na Brdzie w okolicach historycznego miejsca, w którym w marcu 1981 roku odbyła się w Bydgoszczy masowa manifestacja, a do tłumnie zebranych przemawiał Lech Wałęsa.
Organizatorzy: Miejskie Centrum Kultury oraz Miasto Bydgoszcz

20 marca

- Spotkanie autorów publikacji dot. Bydgoskiego Marca '81 z udziałem bohaterów historycznych wydarzeń

Organizatorzy: Miejskie Centrum Kultury oraz Miasto Bydgoszcz

- Historyczny Spacer Tematyczny "Szlakiem Bydgoskiego Marca '81"

Organizator: Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy

Podczas spaceru uczestnicy będą mieli okazję odwiedzić miejsca związane z wydarzeniami sprzed czterdziestu lat oraz wysłuchać opowieści świadków tamtych zdarzeń. Dwugodzinny spacer będzie cyklicznie oferowany mieszkańcom miasta oraz turystom przez cały rok. Alternatywnie filmowa relacja z najważniejszych punktów spaceru. Prowadzącym spacer będzie miłośnik historii, pasjonat regionalista, który gwarantuje barwną opowieść, okraszoną materiałem ikonograficznym, dotyczącym działalności różnych grup opozycji w latach 1980-1989. Spacer będzie atrakcyjny zarówno dla młodzieży, jak i dla osób starszych.

Program

Marzec/Kwiecień

- Prezentacja zdjęć pt. „BYDGOSZCZ` 81, moje miasto na historycznej fotografii” pochodzących ze zbiorów mieszkańców Bydgoszczy
Organizatorzy: Muzeum Mydła i Historii Brudu, Miasto Bydgoszcz
- Wystawa sprzętów AGD z lat 80-tych w Muzeum Mydła i Historii Brudu
Organizatorzy: Muzeum Mydła i Historii Brudu, Miasto Bydgoszcz
- Ogłoszenie konkursu na wykonanie muralu w przestrzeni miejskiej poświęconego wydarzeniom Bydgoskiego Marca '81
Organizator: Miasto Bydgoszcz

Czerwiec

- Rajd Rowerowy „40 kilometrów na 40-lecie Bydgoskiego Marca '81”
Organizator: Miasto Bydgoszcz

*organizacja wydarzenia jest uzależniona od aktualnych obostrzeń związanych z epidemią COVID-19.

Program obchodów jest uzależniony od aktualnych obostrzeń związanych z epidemią COVID-19, w związku z tym może ulec zmianie. Aktualizacja będzie dostępna na stronie www.bydgoszcz.pl

BYDGOSZCZ '81

40-LECIE BYDGOSKIEGO MARCA